

заден план. Бяха идентифицирани само наетите лица, за които работодателите не изплащат пълните задължителни суми на социално осигуряване. В този смисъл може да се подчертае, че проблемът с разработването на методология за измерване на размера на укритите доходи и данъци, свързани със заетостта, остава сериозно предизвикателство пред статистическата наука и практиката.

ОБХВАТ, МОДЕЛ НА ИЗ- ВАДКАТА И ПРОВЕЖДАНЕ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

Както бе посочено вече, изследването на неформалната заетост бе проведено заедно с редовното изследване на работната сила през март 2001 г. В съ-

ществуващата практика повечето специализирани изследвания на сивата икономика се провеждат като съпътстващи изследванията на домакинските бюджети или представляват анкети сред фирми и институции. Възприетият подход за съчетаване на изследването с наблюдението на работната сила има няколко предимства:

- **Намаляване на риска за неотговаряне.** Наетите лица, анкетирани при наблюдението на работната сила, са по-склонни да дават отговори на въпроси, свързани с неотчитане на част от положения труд и получаваните доходи, отколкото техните работодатели.

- **Осигуряване на разнообразна информация за анкетираните лица, която е необходима при един по-задълбочен анализ на мотивацията за (и последиците от) участие в неформалната икономика.** Данните за трудовия статус на лицата например позволяват установяването на относителния дял на безработните и икономически неактивните лица, които упражняват нерегистрирани дейности. Тази информация на свой ред подпомага вземането на решения относно системата на осигуряване на обезщетения при безработица.

- **Периодичен характер на изследването на работната сила.** Последното дава възможност и за периодично провеждане на тематично изследване на неформалната икономика и проследяване динамиката на неформалния пазар на труда.

Поради пилотния характер на изследването то бе проведено сред извадка от 1000 домакинства, излъчени случайно от основната извадка на редовното наблюдение на работната сила. При подбора бе запазена представителността по отношение на пропорцията "град-село". При излъчването на домакинствата бе спазен и принципът повечето от анкетираните да бъдат сред домакинствата, които подлежат на отпадане от извадката на работната сила при следващата вълна на изследването. Целта бе да не се създават предпоставки за отказ от